

Projekta skice

Rīgas Sv. Pētera baznīcas ērģeļu atjaunošana kā Eiropas pētniecības, izglītības un atbalsta projekts kultūrzinātņu un mūzikas instrumentu būvniecības jomā

Kontaktinformācija:

- projekta iniciatore: baronese Babete fon Zasa (von Sass), Berlīne/Vācija: Vācbaltu-Igauņu veicināšanas biedrības (Vācija) priekšsēdētāja un Rīgas Sv. Pētera baznīcas ērģeļu fonda (Latvija) valdes priekšsēdētāja; adrese: Oehlertplatz 6, D-12169 Berlin, tel.: +49 (0)30 7978 8686, fakss: +49 (0)30 7978 9992, bvsass@web.de
- projekta vadītājs: Aleksandrs Ekerts¹ (Eckert), Tallina/Igaunija: ērģelbūves eksperts, diplomēts restaurators un maģistra studiju programmas „Eiropas kultūras mantojums“ absolvents; adrese: Linda 5-8, EST-10411 Tallinn, tel.: +372 53014468, alexander.eckert@gmail.com

Ar kādām kultūras nozarēm šis transdisciplinārais projekts ir saistīts?

- Eiropas sakrālā mūzika un kultūrzinātnes
- kultūras mantojums
- tēlniecība
- arhitektūra
- dizains, lietišķā māksla.

Projekta vispārējie mērķi:

- vēsturiskās ērģelbūves izpēte, lai veiktu sagatavošanos Gotfrīda Klosena ērģeļu (1734) atjaunošanai Rīgas Sv. Pētera baznīcā inter- un transdisciplināra ES projekta ietvaros;
- Klosena ērģeļu atjaunošana kā starptautiska izglītības programma kultūrzinātņu, mūzikas instrumentu būvniecības un ar to saistīto mākslinieku ilgtspējīgam atbalstam;
- 1209. gadā celtās Pēterbaznīcas funkcionalitātes atjaunošana kā ieguldījums UNESCO pasaules mantojumam piederošās Rīgas vecpilsētas vērtību saglabāšanā kā arī baroka sakrālās mūzikas tradīciju atdzīvināšanā Baltijas jūras reģionā.

Projekts tiek īstenots sadarbībā ar sešām kultūras organizācijām no sešām Eiropas valstīm:

- Vācbaltu-Igauņu veicināšanas biedrība (Deutschbaltisch-Estnischer Förderverein e. V.), Berlīne/Vācija – projekta koordinēšana; sadarbībā ar starptautisko ērģeļu izpētes studiju tīklu OrganExpert;
- Rīgas Sv. Pētera baznīcas ērģeļu fonds, Rīga/Latvija;
- Jērana Grāna ērģeļu konsultāciju firma (Göran Grahn Orgelkonsult²) sadarbībā ar Nacionālo pieminekļu aizsardzības padomi, Visbija/Zviedrija;
- Kadrinas baznīcas ērģeļu fonds (Kadrina Kiriku Oreli Sihtasutus³), Kadrina/Igaunija;
- Staņislava Monjuško mūzikas akadēmija (Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki⁴), Gdaņska/Polija;
- Povila Stulgas Lietuvas tautas mūzikas instrumentu muzejs (Povilo Stulgos lietuvių tautinės muzikos instrumentų muziejus), Kauņa/Lietuva.

---

¹ <http://alexander-eckert.com>

² <http://orgelkonsult.se/>

³ <http://kadrina.orel.eelk.ee/>

⁴ <http://www.amuz.gda.pl/>

Projekta aktivitāšu ilgums:

- augstākais 2 gadi pētniecībai un sagatavošanās darbiem un
augstākais 3 gadi ērģeļu atjaunošanai un pavadošajai izglītības programmai

Īss projekta apraksts:

Šī inter- un transdisciplinārā ES projekta mērķis ir vēsturiskās ērģelbūves izpēte un tai sekojoša Gotfrīda Klosena (Kloosen) būvēto ērģeļu rekonstrukcija. Dancigā (Gdaņska/Polija) dzimušais Klosens nodarbojās ar ērģelbūvi Rēvelē (Tallina/Igaunija), Rīgā un Gērlīcā (Vācija). Projekta ietvaros ir paredzēts atjaunot ērģeles, kuras 1734. gadā Klosens uzbūvēja Rīgas Sv. Pētera baznīcā (III/P/43) un kuras bija lietošanā līdz 19. gadsimta beigām. Klosena māceklis Jonāss Vistēniuss (Wistenius) vēlāk darbojās ērģelbūves jomā Zviedrijā. Visievērojamākais sakrālās mūzikas meistars, kurš muzicējis pie Rīgas Klosena ērģelēm, bija no Ziemeļvācijas nākušais un J. S. Baha pēdējais skolnieks Johans Gotfrīds Mītels (Müthel).

Projekta struktūra savā ziņā ir saistīta ar Klosena biogrāfiju, jo tā tieši orientējas uz tiem pārrobežu mobilitātes un apmaiņas principiem, kuri jau 18. gadsimtā būtiski ietekmēja mākslas un kultūras vērtību izplatību Centrālajā un Ziemeļeiropā: projekta koordinatore ir Vācbaltu-Igauņu veicināšanas biedrība (Berlīne), kura galvenokārt ir atbildīga par finansējuma piesaisti un sabiedrisko aktivitāšu, piem., starptautisku koncertu u.c. pasākumu, organizēšanu. To kā līdzorganizatori atbalsta Rīgas Sv. Pētera baznīcas ērģeļu fonds (Latvija), Kadrinas baznīcas ērģeļu fonds (Igaunija) un Povila Stulgas Lietuvas tautas mūzikas instrumentu muzejs (Lietuva). Ērģelbūves darbus sagatavojošo kultūrzinātnisko izpēti un mākslinieku piesaisti koordinē Vācbaltu-Igauņu veicināšanas biedrība sadarbībā ar starptautisko studiju tīklu OrganExpert, piedaloties Jērana Grāna ērģeļu konsultāciju firmai (Zviedrija), Visbijas Nacionālo pieminekļu aizsardzības padomei (Zviedrija) kā arī Kadrinas baznīcas ērģeļu fondam (Igaunija) un Staņislava Monjuško mūzikas akadēmijai (Polija).

Pēc pētniecības darbu noslēguma tiks veikta ērģeļu rekonstrukcija, kura noritēs savstarpējā pieredzes apmaiņā, piedaloties zinātniekiem, ērģeļu konstruktoriem kā arī restaurācijas speciālistiem un ērģeļu būvētājiem no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas un Vācijas. Rekonstrukcijas darbos iesaistītie ērģelbūvētāji aņņemas projekta īstenošanas laikā veikt mācekļu izglītošanu. Tā Baltijā būs pilnīgi jauna parādība un sekmēs mūzikas instrumentu būves jomas ilgstošu attīstību reģionā. Citi asociētie projekta partneri nodrošinās ērģelēm nepieciešamo būvmateriālu – koka, alvas un svina – piegādi no dabu saudzējošiem avotiem. Bez tam ir plānots īstenot pētniecības projektu par ādu apstrādi pēc vēsturiskiem paraugiem.

Rekonstrukcijas projekts īsteno pirmoreiz 2000. gadā Varaždīnas (Horvātija) ērģeļu kongresā plaši diskutēto ideju par „Ērģelēm kā Eiropas kultūras vērtību“ un realizē šo iniciatīvu ar mērķi saglabāt Austrumeiropas vēsturisko ērģeļu mantojumu, atdzīvinot un konsekventi pielietojot augstākos baroka mūzikas instrumentu celtniecības standartus. Turklāt, atjaunojot šīs ērģeles, tiek dots ieguldījums Rīgas vecpilsētas simbola, UNESCO pasaules mantojumam piederošās Pēterbaznīcas funkcionalitātes atjaunošanā kā arī baroka sakrālās mūzikas tradīciju atdzīvināšanā Baltijas jūras reģionā. Tādējādi zinātniekiem, konstruktoriem, mākslas amatniekiem un māksliniekiem tiek pavērta iespēja un dots izaicinājums starptautiskai sabiedrībai padarīt pieejamas jau izzudušas Eiropas kultūras tradīcijas un vērtības.

Aleksandrs Ekerts (Eckert), 2011. gada janvārī.